

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3045

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *de onafhankelijkheid van deurwaarders en de verwevenheid met incassobureaus* (ingezonden 20 juni 2016).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 5 juli 2016).

Vraag 1

Herinnert u zich uw antwoorden op eerdere vragen over de onafhankelijkheid van deurwaarders en de verwevenheid met incassobureaus?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Op welke manier wordt er gehandhaafd op de verordening onafhankelijkheid voorafgaand aan en sinds de onthouding van goedkeuring aan de gewijzigde verordening? Kunt u uw antwoord uitgebreid toelichten?

Antwoord 2

De Verordening onafhankelijkheid gerechtsdeurwaarders kent in artikel 8 een meldplicht op grond waarvan iedere gerechtsdeurwaarder gehouden is om opgave te doen bij het bestuur van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) omtrent zaken als deelnemingen en aandeelhouders en opdrachtgeverschap. Indien een gerechtsdeurwaarderskantoor niet voldoet aan de eisen die voortvloeien uit deze verordening is de aldaar werkzame gerechtsdeurwaarder gehouden om een herstelplan, erop gericht om binnen een redelijke termijn alsnog te voldoen aan de verordening, voor te leggen aan het bestuur van de KBvG. Dat is in voorkomende gevallen ook gebeurd en op de uitvoering van die plannen is door het bestuur in de loop der jaren, conform de regels, toezicht gehouden.

Met het onherroepelijk worden van de uitspraak van de Raad van State inzake het onthouden van goedkeuring aan de gewijzigde KBvG-verordening is duidelijk geworden dat de huidige verordening vooralsnog blijft gelden. Ondertussen is met de wijziging van de Gerechtsdeurwaarderswet per 1 juli 2016 het onafhankelijkheidsbeginsel voor de gerechtsdeurwaarder wettelijk

¹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 2242

verankerd in een nieuw artikel 12a. De geldende verordening past ook binnen het kader van deze nieuwe wettelijke bepaling, zoals ik in mijn antwoord² van 11 april jl. heb uiteengezet.

Het belang van het behoud van zeggenschap binnen de eigen gerechtsdeurwaardersorganisatie wordt hiermee onderstreept. Situaties die op gespannen voet staan met die zeggenschapseis laten zich echter met het oog op het belang van de continuïteit van de desbetreffende onderneming niet eenvoudig en snel omvormen. Daarom heeft de KBvG ervoor gekozen, alvorens te handhaven, eerst het interne debat in de beroepsgroep aan te gaan naar aanleiding van de ontstane situatie waarin de gewijzigde verordening niet is goedgekeurd. De KBvG inventariseert daarom momenteel ook welke partijen stappen dienen te ondernemen om (geheel) te voldoen aan de (gewijzigde) verordening.

Vraag 3

Waarom wordt aangegeven dat rechtsbijstandsverzekeraar DAS belangen in een aantal deurwaarderskantoren heeft van 49%, terwijl uit hun jaarverslag 2014 op pagina 32 blijkt dat dit minstens 70% betreft? In hoeverre kan hier nog worden gesproken over een zekere verwevenheid? Wat is uw oordeel hierover?

Antwoord 3

In zijn algemeenheid geldt dat de gerechtsdeurwaarder er zorg voor draagt dat deelnemingen in de vennootschap door personen die geen gerechtsdeurwaarder zijn gezamenlijk slechts een minderheidsbelang vormen, dat personen die geen gerechtsdeurwaarder zijn op geen enkele wijze een doorslaggevende invloed verwerven in het bestuur of in vergaderingen van aandeelhouders, leden of vennoten, alsmede dat de deelnemer niet direct of indirect betrokken is bij opdrachten aan het kantoor. Dit zijn voor de belangentoets cumulatieve vereisten.

«Deelneming» in de zin van de KBvG-verordening omvat niet alleen de mate van zeggenschap in de gerechtsdeurwaardersorganisatie. In geval van een deelneming door middel van aandelen zullen steeds aandelen voor minimaal 51% van het geplaatste kapitaal bij gerechtsdeurwaarders moeten berusten, wil aan de verordening worden voldaan.

De vaststelling en de beoordeling van feitelijke verwevenheid in een individueel geval is aan de KBvG, het Bureau Financieel Toezicht en eventueel uiteindelijk de tuchtrechter die oordeelt naar aanleiding van een klacht. In mijn antwoord³ van 11 april jl. heb ik mijn opvatting uiteengezet over de verwevenheid van incasso-organisaties en gerechtsdeurwaarders in het algemeen, waarnaar ik hier kortheidshalve verwijs.

Vraag 4

Hoe en door wie wordt opgetreden tegen incassobureaus die de indruk wekken bevoegdheden te hebben die zij niet hebben? Welke rol hebben onder andere de Autoriteit Consument en Markt (ACM), de Autoriteit Financiële Markten (AFM), de Nederlandse Vereniging van gecertificeerde Incasso-ondernemingen (NVI) en de Nederlandse Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) hierbij en hoe wordt gezorgd voor een dekkend stelsel van toezicht en controle? Wat zijn de resultaten van uw gesprekken met onder andere de ACM over haar bevindingen dat incassobureaus zich niet aan de regels houden?⁴

Antwoord 4

Schuldenaren mogen niet misleid worden doordat een incasobureau bevoegdheden suggereert die het niet heeft. Zoals aangegeven in antwoord⁵ op eerdere vragen van de leden Van Nispen en Karabulut (beiden SP), pakken de ACM en de AFM de in het rapport «Een onderzoek naar handelspraktijken van incassobureaus» geconstateerde problemen in onderling overleg aan, elk vanuit de eigen bevoegdheden. Als sprake is van kredietverstrekking door

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, Aanhangsel 2242

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, Aanhangsel 2242

⁴ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 729, antwoord 1

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, Aanhangsel 2242

incassobureaus – en dat is het geval als er een betalingsregeling wordt afgesproken met hoge kosten -moeten deze bureaus een vergunning hebben van de AFM. De AFM kan handhaven als er misstanden zijn. Voorts ziet de AFM er op toe dat banken en (andere) kredietaanbieders met incassobureaus, waarmee zij samenwerken, duidelijke afspraken maken over de benadering en bejegening van klanten. Dit bevordert de inschakeling van bonafide incassobureaus. Kredietaanbieders blijven verantwoordelijk voor hun klanten en het daarbij behorende incassotraject, inclusief de in rekening te brengen kosten.

De ACM is handhavingsonderzoeken gestart naar incassobureaus waarover zij (veel) negatieve signalen krijgt. Daarbij kijkt de ACM zowel naar de werkwijze van het incassobureau (zoals het berekenen van te hoge kosten, dreigen met bevoegdheden die zij niet hebben en het innen van onterechte vorderingen) als naar de werkwijze van opdrachtgevers. In het belang van het onderzoek doet de ACM verder geen uitspraken over de voortgang daarvan. De ACM zal later dit jaar, in samenwerking met de AFM, een voorlichtingscampagne starten. Consumenten moeten daardoor beter in staat zijn om eventuele problemen met een incassobureau te herkennen en op te lossen. De NVI ontwikkelt een (verplicht) opleidingstraject dat naar verwachting in 2017 operationeel zal zijn. Verder werkt de NVI naar aanleiding van het ACM-rapport aan de aanscherping van het controle- en sanctiebeleid en aan de verbetering van de inhoud van het Incasso Keurmerk door duidelijke, werkbare en toetsbare criteria. De NVI streeft er naar dit alles eind 2016 gereed te hebben.

Incassowerkzaamheden van gerechtsdeurwaarders tenslotte vallen onder het in de Gerechtsdeurwaarderswet geregelde toezicht en tuchtrecht.